

SAHLGRENSKA AKADEMIN
INSTITUTIONEN FÖR NEUROVETENSKAP OCH
FYSIOLOGI
ARBETSTERAPI

EN UTVÄRDERING AV AGELABS VISNINGSRUM FÖR
VÄLFÄRDSTEKNIK

Helena Lager och Amanda Weber

Examensarbete:	15 hp
Program:	Arbetsterapeutprogrammet
Kurs:	ARB341 Självständigt arbete i arbetsterapi (examensarbete)
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	VT 2020
Handledare:	Susanne Gustafsson, Universitetslektor, Docent i Arbetsterapi Margret Buchholz, Med.dr. Leg. Arbetsterapeut och Specialist i
Examinator:	Arbetsterapi

Sammanfattning

Examensarbete:	15 hp
Program:	Arbetsterapeutprogrammet 180 hp
Kurs:	ARB341 Självständigt arbete i arbetsterapi (examensarbete)
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	VT 2020
Handledare:	Susanne Gustafsson, Universitetslektor, Docent i Arbetsterapi Margret Buchholz, Med.dr. Leg. Arbetsterapeut
Examinator:	och Specialist i Arbetsterapi

Bakgrund	I dagens samhälle ökar den äldre befolkningen. Samtidigt ökar även digitalisering av samhället och användandet av vardagsteknik, såsom smartphones och datorer, vilket ställer krav på användaren. Då många äldre personer saknar kunskap och förståelse för nyttan av tekniken riskerar de därmed att exkluderas i samhället. För att minska risken för exkludering och öka möjligheten till delaktighet, kan välfärdsteknik vara en lösning. Välfärdsteknik innefattar teknik, såsom digitala trygghetslarm samt sensorer för påminnelser och kan ses som en möjlighet för äldre personer att säkert bo kvar hemma under åldrandet. Arbetsterapeutens roll är av stor vikt gällande implementering av välfärdsteknik då aktivitet och delaktighet är två viktiga begrepp inom arbetsterapi. Ett visningsrum erbjuds av AgeLab där besökare får prova välfärdsteknik som finns tillgänglig. AgeLabs visningsrum ses som en arbetsterapeutisk intervention i enlighet med den pedagogiska modellen, då välfärdsteknik kan underlätta aktivitet och delaktighet i vardagen.
Syfte	Studiens syfte var att utvärdera AgeLabs visningsrum för välfärdsteknik
Metod	En prospektiv enkätstudie med kvantitativ ansats valdes för att svara på studiens syfte, 44 deltagare medverkade. Data bearbetades i SPSS och analyserades genom Mann-Whitney-U och Fishers exakta test.
Resultat	Studiens resultat visar en positiv inställning till att ta till sig kunskap om, samt ger inspiration till att använda, välfärdsteknik. Vid analys identifierades en signifikant skillnad mellan könen vid påståendet om inspiration till att använda välfärdsteknik. Ytterligare åsikter gällande visningsrummet resulterade i enbart positiva omdömen.
Slutsats	Interventionen AgeLab är ett bra sätt att ta till sig kunskap om, samt ger inspiration till att använda, välfärdsteknik. Då en kraftig snedfördelning identifierades i data försvårades analyser och jämförelser, vilket resulterade i endast en signifikant skillnad. Trots att föreliggande studie inkluderade äldre personer saknas deras åsikter fortfarande. Aktivitetsrättvisa kan främjas genom att interventionens fokus på äldre personer förstärks ytterligare.

Abstract

Thesis: 15 hp
Program: Occupational Therapy program 180 hp
Course: ARB341 Bachelor thesis in Occupational therapy
Level: First Cycle
Semester/year: ST 2020
Supervisor: Susanne Gustafsson, Senior Lecturer, Ass. Prof. in Occupational Therapy

Examiner: Margret Buchholz, PhD, Reg. Occupational therapist

Interactive environment, elderly, welfare technology, participation, Occupational therapy

Keywords:

Background There is an increasing older population in today's society. Simultaneously, there is an increase of the digitalization and the use of everyday technology, i.e. smartphones and computers, which puts demands on the user. As many older people lack the knowledge and understanding of the benefits of technology, they risk being excluded from the society. To reduce the risk of exclusion, and increase the opportunity for participation, welfare technology can be a solution. Welfare technology contains techniques such as safety alarm and sensors for reminders of example medications and could be considered an opportunity for older people to remain living safe at home during ageing. The Occupational therapist has an important role regarding the implementation of welfare technology because occupation and participation are two core concepts within occupational therapy. AgeLab is providing a showroom that offers the opportunity for visitors to try out available welfare technology. AgeLabs showroom is considered to be an occupational therapeutic intervention within the model of educational, because welfare technology can make everyday life easier with occupation and participation.

Aim The aim of this study was to evaluate AgeLabs showroom of welfare technology.

Method A prospective survey with a quantitative approach and 44 participants. Data was analyzed with Mann-Whitney-U and Fisher's exact tests.

Result The study result shows a positive attitude in acquiring knowledge and inspiration of using welfare technology. Regarding the claims of inspiration and knowledge, one significant difference was identified. Concerning the claim of inspiration, a significant difference was identified between gender. Further opinions regarding the showroom was identified as solely positive.

Conclusion The intervention, AgeLabs showroom, was identified as a good way to acquire knowledge and inspiration of using welfare technology. Analyzes and comparisons was challenged by an uneven distribution among the participants, which led to only one significant difference. Even though the study included older people, there is still a lack of knowledge of their opinions. Occupational justice can be enhanced by focusing the intervention exclusively on older people.

Innehållsförteckning

Bakgrund	5
Syfte	7
Frågeställningar:.....	7
Metod	7
Studiedesign	7
AgeLabs visningsrum.....	8
Urval.....	9
Datainsamling.....	9
Databearbetning	9
Material/enkäten	9
Analys	10
Resultat.....	10
Deltagare i studien.....	10
Kunskap och inspiration om välfärdsteknik genom AgeLab	11
Skillnad i svar mellan olika grupper av deltagare	12
Övriga synpunkter i samband med besöket i visningsrummet	13
Diskussion	13
Metoddiskussion.....	13
Resultatdiskussion.....	15
Slutsats	17
Referenser.....	18

Bilaga 1

Bakgrund

Välfärdsteknik kan ses som en möjlighet för äldre personer att bo kvar hemma under åldrandet, vilket begreppet "Aging in place" syftar till (1). En studie visar på flertalet fördelar som "aging in place" medför, vilka bland andra är att det ökar självständigheten, är kostnadseffektivt samt minskar risken för smittsamma sjukdomar. Flertalet länder i Europa strävar därför efter att finna lösningar som möjliggör att äldre personer kan bo kvar hemma (1). För att denna vision ska lyckas, krävs att äldre personer, närstående och vårdpersonal i kommunen kan ta till sig kunskap om välfärdsteknik. Föreliggande studie avser därför att undersöka ett initiativ för att öka kunskapen om och intresset för välfärdsteknik.

Äldre personer definieras i föreliggande studie som personer 65 år och äldre. Åldersspannet är följaktligen brett och personerna befinner sig i olika stadier i livet, där förutsättningarna skiljer sig åt. Hwang och Nilsson (2) beskriver åldrandet hos människan och hur det kan delas in i olika faser beroende på var i livet en person befinner sig. Faserna kan ses som; barn- och ungdomstiden, vuxenlivet och ålderdomen. Inom ålderdomen beskrivs den tredje och fjärde åldern. Den tredje åldern inleds vanligen vid slutet av det yrkesverksamma livet och utmärkande för den är stora möjligheter till ett aktivt och oberoende liv. Oftast har man då inte längre ansvar som exempelvis arbete eller hemmavarande barn (2). Äldre personer tillhörande den fjärde åldern har emellertid inte samma förutsättningar till ett lika aktivt liv som personer i tredje åldern, detta med anledning av att den fjärde åldern innebär en högre grad av sjuklighet (3). Minnet blir ofta sämre med åldern, vilket kan medföra att vardagsaktiviteter som personlig hygien och att betala räkningar försvåras (4). Besvär med nedsatt minne och fysisk förmåga kan leda till att äldre personer i större grad behöver hjälp med vissa vardagsaktiviteter för att kunna bo kvar hemma. Välfärdsteknik kan vara en möjlighet att möta den utmaningen.

Socialstyrelsen beskriver välfärdsteknik som digital teknik med syfte att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som är i risk för eller lever med en funktionsnedsättning. Hjälpmedel innehållande digital teknik som kan brukas i det dagliga livet och som möjliggör självständighet och delaktighet för äldre personer, räknas till välfärdsteknik och exempel på dessa är digitala trygghetslarm, samt sensorer för påminnelser (5). Vardagsteknik, såsom smartphone, dator och digitaliserade parkeringsautomater är en central del av dagens samhälle vilket ställer krav på den kognitiva förmågan till inläring av den nya tekniken (4). Ofta uppkommer ett gap mellan teknikens lösningar och äldre personer eftersom de många gånger saknar kunskap om ny teknik (4). Statistiska Centralbyrån (6) redovisar i en undersökning att det pågår en befolkningsökning i Sverige, och år 2017 hade folkmängden passerat 10 miljoner-strecket. Enligt SCB:s beräkning kommer folkmängden år 2070 ligga på drygt 13 miljoner och en anledning till detta är att den äldre befolkningen ökar. Åren mellan 1946–1964 är känt som en babyboom-period, vilket ger en tydlig indikation på att det idag finns en signifikant ökning av den äldre befolkningen (6). Behovet av fungerande välfärdsteknik kommer således också att öka med målet att möjliggöra delaktighet i aktivitet.

Aktivitet och delaktighet är två viktiga delar i människans liv för att uppnå en känsla av livstillfredsställelse och tillhörighet. Tillhörighet (belonging) är enligt Wilcock ett av de fyra kärnbegreppen inom arbetsterapi (7). Något som kan påverka avsaknaden av tillhörighet och delaktighet, är dagens utveckling av vardagsteknik (8). För att kunna vara delaktig i samhället idag behövs tillgång till internet via mobil eller surfplatta (9) och då många äldre personer inte har tillgång eller kunskap till detta, riskerar de att exkluderas i samhället (9). Välfärdsteknik kan

vara ett sätt att minska gapet. Syftet med välfärdsteknik är som tidigare nämnt dels att möjliggöra delaktighet i samhället för de äldre personer som är i behov av det och uppnås denna delaktighet kan känslan av tillhörighet i samhället stärkas. Genom att låta äldre personer prova nya välfärdstekniska hjälpmedel på väg ut på marknaden inkluderas de också i utvecklingen och möjliggör för produkter som därigenom motsvarar brukarnas behov. Utifrån tidigare forskning (10) har det framkommit att en del nya välfärdstekniska hjälpmedel på marknaden för äldre personer inte motsvarar deras behov. Genom att inkludera de äldre personerna i utvecklingen kan aktivitetsrättvisa (4) förhindras samt ge ökad möjlighet till att skapa produkter som motsvarar brukarnas behov.

Begreppet aktivitetsrättvisa (occupational justice) (11), innebär att alla personer ska ha rätten till att utföra önskad aktivitet oavsett funktionsnedsättning eller ålder. I enlighet med socialstyrelsens definition av välfärdsteknik (5), kan äldre personer tack vare välfärdsteknik bibehålla förmågan att utföra önskade aktiviteter självständigt. Aktivitetsrättvisa hos äldre personer kan innebära en begränsning i möjligheterna till att utföra tidigare meningsfulla aktiviteter.

Aktivitetsfrämlingskap (occupational alienation) är en form av aktivitetsrättvisa vilket äldre personer kan uppleva när de förväntas delta i aktiviteter som de inte upplever meningsfulla (11). Det kan handla om aktiviteter som omgivningen förväntar sig att den äldre personen ska delta i, såsom seniorträffar och bingo. Detta kan i sin tur leda till att den vardagsbalans som tidigare funnits påverkas negativt då personen saknar självständigheten i att prioritera och utföra sina självvalda aktiviteter (12). Äldre personer riskerar att uppleva en aktivitetsrättvisa om de exkluderas från välfärdsteknikens utveckling, varför det är essentiellt för äldre personer att få kunskap och kännedom om välfärdstekniska hjälpmedel.

Kreativa lösningar underlättar inläring och kan skapa ett intresse för välfärdsteknik. Inom arbetsterapi finns ett stort urval av olika modeller som underlättar det praktiska arbetet tillsammans med en klient. Dessa är utformade för att kunna anpassas till den befintliga klienten eller gruppen, med syfte att uppnå god hälsa och vardagsbalans. The Occupational Therapy Intervention Process Model (OTIPM) (13) är en modell som utgår från tre synsätt vilka är klientcentrering, top-down ansats och aktivitetsbaserat förhållningssätt. Modellen består av olika faser och steg, bland annat en interventionsfas. I interventionsfasen kan arbetsterapeuten använda sig av den pedagogiska modellen, vilken är aktivitetsbaserad genom information och undervisning om aktivitet, i form av exempelvis workshops (13). Genom att använda ett visningsrum med olika välfärdstekniska hjälpmedel formas en intervention som syftar till lärande, att förstå välfärdsteknik samt att praktiskt kunna prova välfärdstekniska hjälpmedel. Den pedagogiska modellen utgör en bra grund för arbetsterapeuten tillsammans med olika målgrupper för att kunna se möjligheter med den nya välfärdstekniska utvecklingen. Ett exempel på en pedagogisk intervention, i linje med OTIPM, har utformats av Göteborgs Stad. Sedan 2017 pågår ett projekt, AllAgeHub (AAH), på initiativ av tolv kommuner i Göteborgsregionen, där välfärdsteknik och dess utveckling har demonstrerats i en interaktiv visningsmiljö. Krokslättis äldreboende är ett av de utvalda boendena i Göteborg Stad som implementerat ett visningsrum, kallat AgeLab (14). Målet är att skapa bättre delaktighet för äldre personer inom välfärdsteknik.

Tidigare forskning gällande visningsmiljöer för välfärdsteknik har resulterat i konklusioner om att det är av stor relevans att driva dessa vidare och aktivt involvera äldre personer i visningsmiljöer. I Sverige pågår arbete för att stötta olika organisationer i att fokusera på äldre personer inom välfärdsteknikens utveckling. Norrlandicus (15) är ett forsknings- och utvecklingsprojekt som startades år 2013, bestående av ett "Living Lab", riktat till äldreomsorgen. Ett Living Lab kan liknas vid ett visningsrum som kan anpassas efter den

specifika innovation som skall utvärderas. En slutsats från deras arbete är att framgång till stor del beror på delaktighet och infallsvinklar från flera olika parter, vilka menas bestå av äldre personer, vårdpersonal och forskningsgruppen (15). Dessa Living Labs har likheter med visningsrummet AgeLab på Krokslätts Äldreboende. Anpassning där har skett utifrån vilka besökarna förväntas vara och relevansen för välfärdstekniska hjälpmedel har framhävts för att tydliggöra hur vardagen kan underlättas för både äldre personer samt vårdpersonal.

En tidigare kandidatuppsats (16) har undersökt AAH's visningsmiljö och visade resultat såsom ökad kunskap om och intresse för välfärdsteknik hos deltagarna. Studien hade en bred målgrupp, men innefattade dock inte besök av äldre personer, utan vände sig till vårdpersonal, studenter samt andra anställda och chefer inom Göteborgs Stad. Resultatet i den utvärderingen saknar således åsikter från de äldre personer som förväntas använda välfärdstekniska hjälpmedel. En slutsats i studien (16) var därför att liknande visningsrum bör finnas mer tillgängligt samt att äldre personer också bör bjudas in att delta. Forskning relaterat till aktuellt ämne finns, dock har ett kunskapsgap identifierats gällande välfärdsteknik, äldre personer och visningsrum i en och samma kontext. Föreliggande studie avser därför att bidra till denna forskning genom en utvärdering av AgeLabs visningsrum med hjälp av sammanställning av insamlade enkäter och därigenom besvara nedanstående syfte med frågeställningar.

Syfte

Studiens syfte var att utvärdera AgeLabs visningsrum för välfärdsteknik.

Frågeställningar:

- Vilka personer (deltagare) besöker AgeLabs visningsrum?
- Anser deltagarna att AgeLabs visningsrum inspirerar till användning av välfärdsteknik?
- Anser deltagarna att AgeLabs visningsrum är ett bra sätt att ta till sig ny kunskap om välfärdsteknik?
- Förekommer någon skillnad i svaren mellan olika grupper av deltagare?
- Har deltagarna några övriga kommentarer i anslutning till besöket på AgeLabs visningsrum?

Metod

Studiedesign

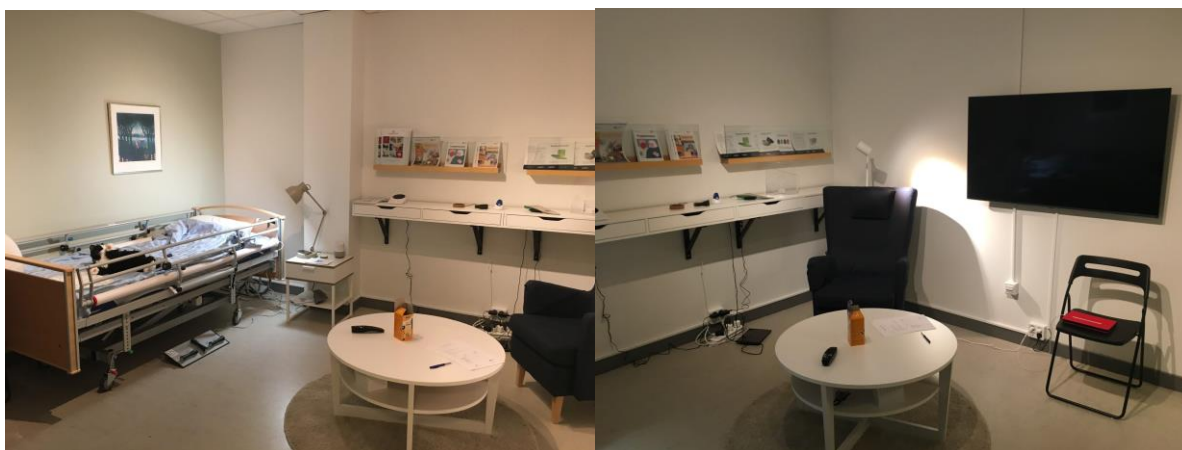
En prospektiv enkätstudie med kvantitativ ansats genomfördes (17), vilket gav möjlighet att mäta utfall och använda olika statistiska bearbetnings- och analysmetoder (18).

AgeLabs visningsrum

År 2017 startade tolv kommuner i Göteborgsregionen ett projekt, AllAgeHub (AAH), en interaktiv visningsmiljö med syfte att främja tillgängliga boendemiljöer och välfärdstekniktjänster för invånarna i Västra Götalandsregionen (19). Projektet finansierades av Vinnova som i en sekundär fas gick vidare med en inriktning att implementera lokala visningsmiljöer inom äldreomsorgen, vilket gavs namnet AgeLab. Inspirationen till implementeringen av AgeLab kom ifrån liknande visningsmiljöer i Köpenhamn (19) samt det så kallade Verklighetslabbet (20) i Stureby utanför Stockholm. AAH har uppmärksammat att det utvecklas många nya välfärdstekniklösningar, men att de inte når ut till de som är i störst behov av dem, nämligen slutanvändarna/brukarna. Vinnova och AgeLab valde därför att rikta sig till äldre personer genom att implementera visningsrum på utvalda äldreboenden (19). Ett utvalt äldreboende var Krokslättis Äldreboende i Göteborg Stad.

Under slutet av november 2019 till februari 2020 var visningsrummet öppet för besökare, med möjlighet att delta i enkätstudien. Besökstiderna var drop-in tider, måndagar 08:30-12:00 samt onsdagar 13:00-17:00. Möjlighet fanns även att boka in ett besök utanför de angivna tiderna, via mailkontakt. Information om visningsrummet har spridits genom internet och sociala medier såsom Facebook och webbtidningar. Dessutom har informationsblad samt mailutskick till stadsdelens enhetschefer skickats ut, vilka därefter kunde vidarebefordra informationen till andra på interna möten i Göteborgs Stad. Projektledaren för AgeLab, presenterade även projektet i olika sammanhang som exempelvis för Pensionärsrådet, Anhörigföreningen i Göteborg och på konferenser.

Ett besök i visningsrummet bestod av en till tio personer vid varje tillfälle. Demonstrationen av visningsrummet genomfördes främst av medarbetare inom stadsdelen men även av volontärer. Då visningsrummet har en begränsad yta på 15 kvadratmeter prioriterades vilka välfärdstekniska hjälpmedel som skulle finnas tillgängliga i rummet och ett komplement till detta var filmer som förevisade mer skrymmande välfärdstekniska hjälpmedel (Personlig kommunikation U Olofsson 2020-02-06). Vid användning av de olika välfärdstekniska hjälpmedlen krävs tillgång till en surfplatta alternativt smartphone. Visningsrummet styrs av appen Google home som i sin tur styrs via röstkommando. Olika appar, exempelvis Facetime och GPS position finns tillhands för att demonstrera hur en person ska kunna känna trygghet i sin hemmiljö. Visningsrummet innehåller även olika välfärdstekniska hjälpmedel för att skapa en trygghet vid ett eventuellt fall. Exempel på sådana hjälpmedel är trygghetskamera, trygghetslarm i form av halsband, armband och en högtalare som är kopplad till trygghetsjouren. Sängen i visningsrummet har dels en funktion som innebär att patienten kan flyttas från kanten av sängen till mitten som manövreras via fotkontroller placerade under sängen. Syftet med sängen är att reducera risken för skador hos personal och anhöriga genom tunga lyft, samt upplevelsen av obehaglig förflyttning för patienten. En robotkudde är placerad i sängen, vilken med sina olika ljudsekvenser har för avsikt att lugna personer som exempelvis sover oroligt (21). För att reducera risken att glömma ta sina tabletter förevisas även digital påminnelsehantering, genom dosförpackningar. För överblick av rummet se figur 1.

Figur 1. AgeLabs visningsrum ur två olika kameravinklar.

Urval

Grundtanken gällande potentiella deltagare i föreliggande studie var inledningsvis: äldre personer, anhöriga, samt vårdpersonal av olika kategorier. Vid utformning av den slutliga enkäten för datainsamling utökades de tänkta målgrupperna samt att målgruppen äldre personer specificerades till två grupper; ”Äldre personer som deltar på senioraktiviteter” och ”Boende på ett äldreboende”. Kategorierna; ”Student” samt ”Övrigt” tillkom också. Den primära målgruppen, som visningsrummet främst är skapad för, innefattar dock äldre personer. Alla besökare till visningsrummet under perioden studien pågick gavs möjlighet att fylla i enkäten. Detta för att samla in åsikter utifrån olika perspektiv. Det fanns således inga exklusionskriterier i studien.

Datainsamling

Studien initierades av Göteborgs Stad och författarna tillfrågades om att göra en enkätundersökning. Administrering av enkäten hanterades av AgeLab och överlämnades därefter till författarna. Insamling av data skedde mellan december 2019 och början av februari 2020. Enkäten (bilaga 1) utformades i samråd med Leif Sandsjö Tekn. Dr, projektledare för AAH, Ulf Olofsson, projektledare för AgeLab samt Susanne Gustafsson Docent i Arbetsterapi. Enkäterna fanns tillgängliga på plats i visningsrummet, där de även fylldes i och lämnades in, i en för studien anpassad låda i visningsrummet. Besöksstatistik fördes ävenledes av personal på plats i visningsrummet under aktuell period. Ett anslag med information om enkätens syfte fanns uppsatt i visningsrummet och var tillgänglig för varje enskild deltagare att ta del av. Informationen gav en förklaring om anonymitet och konfidentialitet. Anslaget (bilaga 2) informerade även om att genom deltagandet i studiens enkät gav deltagarna samtycke till att kunna använda svaren i studien. De insamlade enkäterna analyserades därefter av författarna.

Databearbetning

Material/enkäten

Enkäten bestod av sex frågor, varav tre frågor handlade om bakgrundsdata avseende kön, ålder och sysselsättning. Svarsalternativen på frågan om sysselsättning var; ”Arbetar inom Göteborgs Stad eller motsvarande”, ”Anhörig”, ”Boende på ett äldreboende”, ”Deltar på senioraktivitet”, ”Student” och ”Övrigt”. Därefter följde två frågor innefattande påståenden om inspiration och

kunskap genom visningsrummet. Svarsalternativen besvarades på en skala från 1 till 6, där siffran 1 motsvarade "instämmer inte alls" och siffran 6 motsvarade "instämmer helt och hållet". Slutligen ingick en öppen fråga där deltagaren själv hade möjlighet att fylla i övriga synpunkter på besöket i visningsrummet (bilaga 1).

Analys

Data från enkäterna sammanställdes i Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) (22). För att ge en översiktlig bild av deltagarna beskrevs data om bakgrundsvariabler deskriptivt och därefter genomfördes en statistisk analys för att svara på påståendena (17). Inför analysen gjordes variabeln födelseår om till ålder följt av en dikotomisering i åldrarna "yngre" (18–46) och "äldre" (47–81) på bas av variabelns medelvärde, med en hypotes om en signifikant skillnad till följd. I frågan om sysselsättning hade flera av deltagarna fyllt i mer än ett svarsalternativ och i dessa fall hade samtliga svarat "Arbetar inom Göteborg Stad eller motsvarande" som ena alternativet och som andra alternativ "Student" eller "Övrigt". Beslut togs om att enbart mata in data som alternativet "Arbetar inom Göteborg Stad eller motsvarande". Då en kraftig snedfördelning tidigt kunde identifieras för variabeln, gjordes dikotomisering på data. En majoritet kunde identifieras som "Arbetar inom Göteborgs Stad eller liknande" och resterande alternativ på sysselsättning slogs ihop till "Övrigt".

Dikotomisering (23) gjordes även på ordinaldata gällande svarsalternativen i påståendena om inspiration av AgeLabs visningsrum samt kunskap om och förståelse av den befintliga välfärdstekniken i AgeLabs visningsrum. De sex svarsalternativen (1–6) på Likertskalan (23), kodades om till två svarsalternativ; "Instämmer i låg grad" (1–4) och "Instämmer i hög grad" (5–6). Det icke-parametriska testet Fishers exakta test användes för de binära utfallen, p-värde beräknades och för att pröva hypoteser om skillnader i fördelning mellan de oberoende grupperna sattes p-värdet till $p < 0,05$. Analyser gjordes även på hela skattningsskalorna (1–6) och då användes Mann-Whitney-U test (18). Enkäten avslutades med möjlighet för deltagarna att lämna ytterligare synpunkter i anslutning till visningsrummet. Utifrån kvantitativ innehållsanalys (24) sammanställdes dessa svar och kategoriserades i grupper. Enkäter som inte var fullständigt besvarade har inkluderats i undersökningar på gruppnivå men exkluderats i analys av ålder.

Resultat

Resultatet presenteras utifrån frågeställningarna. Initialt beskrivs deltagarna, därefter beskrivs deltagarnas svar på enkätfrågorna om inspiration och kunskap om visningsrummet. Slutligen presenteras svaren på den avslutande punkten i enkäten, där möjlighet gavs för ytterligare synpunkter.

Deltagare i studien

Totalt antal besökare i visningsrummet under perioden slutet av november 2019 och början av februari 2020 var 236 personer. Av dessa deltog 140 på invigningen den 25 november 2019. Nittiosex besökare hade en faktisk möjlighet att delta i studien, då enkäten inte var färdigställd vid tillfället för invigningen. Data i föreliggande studie omfattar 44 deltagare som besökt AgeLabs visningsrum. Studien har således inkluderat 19 % av det totala antalet besökare under aktuell period och 46 % av möjliga deltagare. Kvinnor var i stor majoritet av deltagarna och utgjorde 89 % ($n=39$) medan männen stod för 11 % ($n=5$). Medelåldern för deltagarna i studien var 47 år med en spridning mellan 18 och 81 år. Av de 44 deltagarna tillhörde 84 % ($n=37$)

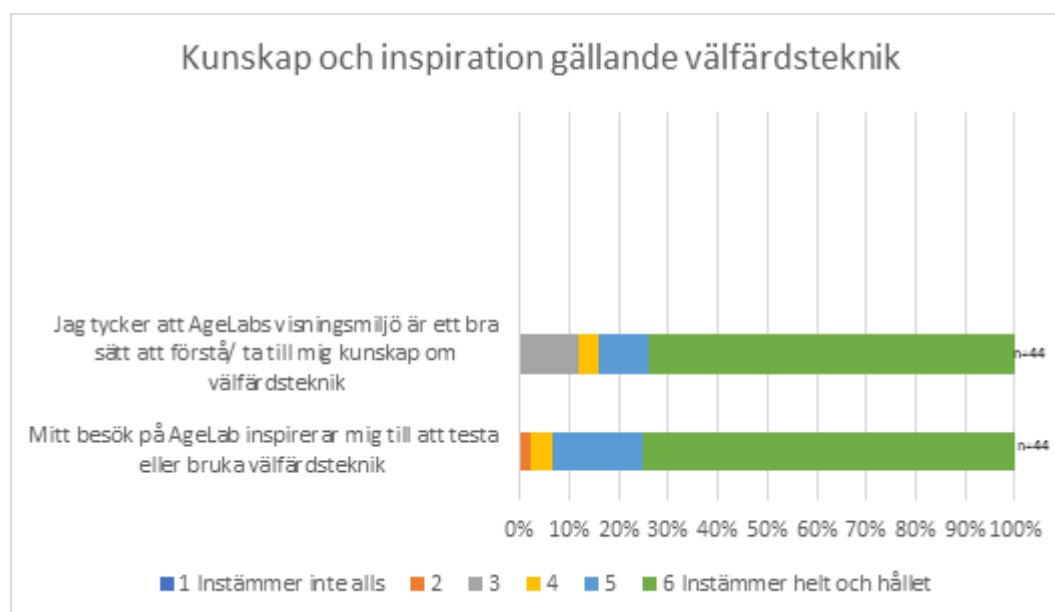
sysselsättningskategorin “Arbetar inom Göteborgs Stad eller motsvarande”, medan resterande 16 % (n=7) identifierades som “Övrigt”. För detaljer om besökare och deltagare se tabell 1.

Tabell 1. Statistik över besökare (n=236), i förhållande till deltagare i föreliggande studie (n=44).

	Besökare	Deltagare i enkät	Deltagare av besökare i %
Arbetar i Göteborgs Stad eller motsvarande	40	37	93
Anhöriga	2	0	0
Boende på ett äldreboende	15	1	7
Deltar i senioraktivitet	0	0	0
Student	35	4	11
Övrigt	4	2	50
Invigningen	140	-	-
Totalt	236	44	19
Totalt efter invigningen	96	44	46

Kunskap och inspiration om välfärdsteknik genom AgeLab

På påståendet gällande om besöket på AgeLab inspirerar till att testa eller bruka välfärdsteknik, svarade en majoritet (93 %, n=41) “instämmer i hög grad” (5–6) och en mindre del (7 %, n=3) svarade att de “instämmer i låg grad” (1–4). Av sammanställd data gällande påståendet “Jag tycker att AgeLabs visningsmiljö är ett bra sätt att förstå/ ta till mig kunskap om välfärdsteknik” visades ett tydligt positivt resultat. Nittiofem procent (n=42) svarade “Instämmer i hög grad” (5–6), och 5 % (n=2) svarade “Instämmer i låg grad” (1–4). För detaljer se figur 2 samt tabell 2.

Figur 2. Fördelning av instämmandegraden beträffande kunskap och inspiration gällande välfärdsteknik (n=44).

Tabell 2. Beskrivning av dikotomiserad data; låg (1–4) respektive hög (5–6) grad av instämmande gällande inspiration (n=44) samt kunskap (n=44) om välfärdsteknik.

	Låg grad (1-4)	Hög grad (5-6)
Mitt besök på AgeLab inspirerar mig till att testa eller bruka välfärdsteknik	3 (7%)	41 (93%)
Jag tycker att AgeLabs visningsmiljö är ett bra sätt att förstå/ta till mig kunskap om välfärdsteknik	2 (5%)	42 (95%)

Skillnad i svar mellan olika grupper av deltagare

Grupperna “kön” och “sysselsättning” jämfördes enligt Mann-Whitney-U och Fishers exakta test gentemot samtliga påståendena om välfärdsteknik. På påståendena “Mitt besök på AgeLab inspirerar mig till att testa eller bruka välfärdsteknik” samt “Jag tycker att AgeLabs visningsmiljö är ett bra sätt att förstå/ta till mig kunskap om välfärdsteknik” identifierades endast signifikant skillnad i det förstnämnda påståendet, i jämförelse mellan män och kvinnor. Testerna med Mann-Whitney-U och Fishers exakta test visade p-värden på 0,026, respektive 0,03. Resultatet visade att männen kände sig mindre inspirerade än kvinnorna, då svaren för männen är jämnt fördelade (40 % i låg grad mot 60 % i hög grad), jämfört med kvinnorna (3 % i låg grad mot 97 % i hög grad). Dikotomiserad ålder testades enligt Mann-Whitney-U, utan signifikant skillnad. För detaljer se tabell 3.

Tabell 3. Jämförelser i svar mellan grupperna kön (n=44), sysselsättning (n=44) samt ålder (n=43) av instämmande avseende frågorna; ”Mitt besök på AgeLab inspirerar mig till att testa eller bruka välfärdsteknik” samt “Jag tycker att AgeLabs visningsmiljö är ett bra sätt att förstå/ta till mig kunskap om välfärdsteknik”.

	Kvinnors svar		Männens svar		P-värde Fishers exakta test (Chi2) #	P-värde Mann- Whitney□
	Låg grad (1–4)	Hög grad (5–6)	Låg grad (1–4)	Hög grad (5–6)		
Inspiration	1 (3%)	38 (97%)	2 (40%)	3 (60%)	0,03*	0,026*
Kunskap	1 (3%)	38 (97%)	1 (20%)	4 (80%)	0,217	0,103
	Arbetar inom Göteborgs Stad eller motsvarande		Övrigt		P-värde Fishers exakta test (Chi2) #	P-värde Mann- Whitney□
	Låg grad (1–4)	Hög grad (5–6)	Låg grad (1–4)	Hög grad (5–6)		
Inspiration	2 (5%)	35 (95%)	1 (14%)	6 (86%)	0,413	0,581
Kunskap	2 (5%)	35 (95%)	0 (0%)	7 (100%)	1,00	0,216
	Åldersgrupp 18–46		Åldersgrupp 46–81			P-värde Mann- Whitney□
	Låg grad (1–4)	Hög grad (5–6)	Låg grad (1–4)	Hög grad (5–6)		
Inspiration	2 (11%)	16 (89%)	1 (4%)	24 (96%)		0,375
Kunskap	1 (6%)	17 (94%)	1 (4%)	24 (96%)		0,939

* $p \leq 0,05$

□ Mann-Whitney U på hela skalan

Fisher's på dikotomiserad data

Övriga synpunkter i samband med besöket i visningsrummet

Sjutton deltagare av totalt 44 i studien besvarade den sista punkten och gav ytterligare synpunkter, vilket motsvarar 39 %. En majoritet av deltagarna var kvinnor (94 %, n=16), endast en man svarade (6 %). Resultatet delades in i tre kategorier; "Uppskattning av visningsrummet" (n=13), "Synpunkter på utrustning" (n=2) samt "Uppskattning av utrustning" (n=2). Några exempel på synpunkter från deltagarna som tillhör kategorin "Uppskattning av visningsrummet" är; "Bra att det finns möjlighet att se och höra hur det fungerar", "Mycket på liten yta. Spännande, ger mersmak. Bra utbud" samt "Mycket inspirerande och det känns gott att veta att man kan komma hit och titta". Beträffande kategorin "Synpunkter på utrustning" formulerades de två kommentarerna; "Vore fint om hänvisning lämnas till företag och om ev. kostnad finns tillgänglig att skilja på förskrivningsbara hjälpmedel och eget köp av hjälpmedel" och "Jättefint. Hoppas prylarna blir billigare". Svaren under kategorin "Uppskattning av utrustning" var; "Jag tycker det är fantastiskt, det underlättar arbete och ökar patientsäkerheten" samt "Teknik är fantastiskt". Se tabell 4 för beskrivning av frekvens och andel i svarskategorierna.

Tabell 4. Sammanställning och statistik över kategorierna gällande övriga synpunkter (n=17).

	n (%)
Uppskattning av visningsrummet	13 (76)
Synpunkter på utrustning	2 (12)
Uppskattning av utrustning	2 (12)

Diskussion

Metoddiskussion

En kvantitativ ansats valdes till föreliggande studie för att kunna mäta utfall och jämföra variabler. Föreliggande studie är en prospektiv studie, då data samlades in framåt i tiden. Studien baserades på enkäter, vilka besökare fick möjlighet att delta i, med syfte att undersöka besökarnas upplevelse av visningsrummet och om skillnad förelåg mellan olika grupper av besökare. Då deltagarna endast fyllde i enkäten en gång räknas studien som en tvärsnittsstudie (17). Genom att genomföra en prospektiv tvärsnittsstudie reduceras risken för bortfall, jämfört med en retrospektiv studie (17). En kvalitativ intervjustudie hade kunnat vara aktuellt för möjligheten till djupare konversation med äldre personer och deras upplevelser om visningsrummet, men då AgeLab var i sitt startskede, var det mest aktuellt från ledningens sida att utvärdera visningsrummets värde för besökarna, vilket motsvarar studiens syfte. Fördelen med att genomföra en kvantitativ enkätstudie är att den ger en tydlig sammanfattning av deltagarnas åsikter om visningsrummet, målgruppens bredd blir dessutom större och ger mer input på eventuella förbättringar i kommande steg i projektet.

Målpopulationen i studien var äldre personer, deras anhöriga samt medarbetare i Göteborgs Stad. Besökarna blev inbjudna via sociala medier, informationsblad, mailutskick samt via diverse föreningar och möten. Den uppnådda populationen överensstämde inte med den tänkta målpopulationen, vilket kan påverka studiens generaliserbarhet (17). I samband med deltagande uppgavs inga personuppgifter, detta för att anonymiteten skulle kunna säkerställas enligt forskningsetiska regler (17). Det går inte att svara för antalet personer som blivit inbjudna till visningsrummet, med anledning av att informationen spreds på många plattformar. Två grupper för bortfall identifierades. En grupp (n=140) med anledning av att besökare under invigningen inte blev tillfrågade alls samt den andra gruppen (n=52) som blev tillfrågade, men valde att inte delta. Besökare blev tillfrågade om deltagande i studien på plats när de besökte visningsrummet, vilket kan påverka resultatet. Detta med anledning att de som besöker eventuellt redan är intresserade och insatta inom välfärdsteknik och därför överlag instämmer i mycket hög grad med påståendena. Under perioden hade visningsrummet flertalet besökare, dock omfattar studien endast 44 deltagare. Besökare vid invigningstillfället fick, som tidigare nämnt, inte förfrågan om att delta i studien, vilket även det kan ha haft betydelse på resultatet.

Initialt diskuterades och valdes endast det icke-parametriska testet Mann-Whitney-U att användas med anledning av snedfördelningen i målgrupperna äldre personer, anhörig och personal. Efter sammanställning av all data identifierades dock en snedfördelning mellan grupperna, varför även Fishers exakta test användes på de binära utfall som skapats utifrån dikotomisering (18). En variabel som visade snedfördelning var sysselsättning, varför flera alternativ sammansattes till gruppen "Övrigt" och testades mot gruppen "Arbetar inom Göteborgs Stad eller motsvarande". Detta för att göra en hypotesprövning gällande de två grupperna för att identifiera om signifikant skillnad förelåg mellan gruppernas inställning och välfärdsteknik. Gällande sysselsättning var det även ett flertal deltagare som fyllde i mer än ett svarsalternativ. Författarna valde i dessa fall att mata in svarsalternativet "Arbetar inom Göteborgs Stad", med anledning att detta var det mest relevanta för studiens syfte. Detta kan ha påverkat snedfördelningen och resultatet.

Ordinaldata om påståendena om inspiration och kunskap i föreliggande studie var i form av instämmande i olika grader, vilket kan ses som attitydmätning (25). En vanligt förekommande attitydmätning är Likertskalan. Vanligen innefattar skalan fem eller sju svarsalternativ där alternativen kan se ut följande: "instämmer helt", "instämmer delvis", "varken eller", "tar delvis avstånd" samt "tar helt avstånd" (23). I föreliggande studie innehöll skalan dock sex steg, vilket innebär att det inte fanns möjlighet att svara neutralt på påståendena. Instämmandegraden i föreliggande studie var mycket positiv, därför blev grad två i jämförelse med andra svar mycket negativ. Även grad tre var enligt skalan positiv inledningsvis, men i förhållande till majoriteten som svarat grad sex identifierades även grad tre som negativ. Dikotomisering tillät således en ny tolkning av svaren och genom detta möjliggjordes genomförandet av relevanta tester och att kunna identifiera signifikanta skillnader mellan dessa grupper. Dikotomisering kan dock även innebära att bredden i svaren inte synliggörs, detta då deltagare som svarade grad två på instämmandeskalan grupperas ihop med andra deltagare som svarat av grad fyra, som lutar åt högsta graden av instämmande (25). Beroende på hur man väljer att dikotomisera kan resultatet se mer positivt ut alternativt negativt, det är därför viktigt att väga fördelar och nackdelar innan nya grupper fastställs. Viktigt är att poängtera att studiens resultat inte visar att instämmandegraden är låg i påståendena utan endast att männen inte instämde i lika hög grad, som kvinnorna, i påståendet gällande inspiration.

Den avslutande frågan i enkäten var utformad för fritext med ytterligare möjlighet till synpunkter på visningsrummet. För att tydligt kunna presentera resultatet, delades svaren in i tre kategorier med relevans för studien. Variabeln födelseår gjorde till en ny variabel, ålder, även detta för att ge en tydligare presentation av resultatet. Det senare förfarandet har dock knappast haft någon påverkan på resultatet.

Då enkätstudien i sig inte innebar en intervention, sågs riskerna med deltagandet som ytterst få i kontrast till en interventionsstudie. De etiska frågeställningarna som diskuterats är exempelvis hur de äldre personerna påverkas av att få delta i visningsrummet, när en del av de välfärdstekniska hjälpmedlen som finns tillgängliga i visningsrummet kan vara dyra att införskaffa. Visningsrummet gav en möjlighet att ta del av lösningar som skulle kunna underlätta vardagen för den specifika personen. Det etiska dilemmat som kunnat uppstå handlar då om de personer som aldrig kommer ha möjligheten att införskaffa hjälpmedlet. Frågan man kan ställa sig är då om det är etiskt försvarbart att ge dessa personer tillfället att besöka visningsrummet och därigenom delta i studien. Enkätfrågorna var till för att belysa hur/vad deltagarna tycker om besöket och om man ser detta som användbart i hemmiljön. De fick även se lösningar och möjligheter som finns för att underlätta vardagen och möjligheten gavs att påverka genom bidragande av sitt viktiga perspektiv i studien. En riskanalys gjordes utifrån denna frågeställning, där risk vägdes mot nytta (17) och det framkom att nyttan med föreliggande studie sågs överväga de få identifierade riskerna.

Resultatdiskussion

Föreliggande studie visade att en klar majoritet av deltagarna var positiva till AgeLabs visningsrum och till största delen instämde i hög grad till påståendena om att de fått inspiration och kunskap om välfärdsteknik. Deltagarna i studien var begränsad och majoriteten var kvinnor som angav att de var på besök i visningsrummet genom sitt arbete inom Göteborgs Stad. Denna snedfördelning av kön speglar dock hur kvinnodominerande vårdyrken fortfarande är, framförallt inom äldreomsorgen (26), och kan således vara relevant för studien. Analysen av påståendena om inspiration och kunskap om välfärdsteknik visade en signifikant skillnad beroende på kön på påståendet "Mitt besök på AgeLab inspirerar mig till att testa eller bruka välfärdsteknik", där männen i lägre grad instämde till att de blir inspirerade till att testa eller bruka välfärdsteknik.

Föregående studie som gjordes utifrån AAH (16) poängterade vikten av att vid ett nästa steg implementera interventionen i en miljö som lättare når ut till den befintliga målgruppen, äldre personer. Trots att AgeLab och föreliggande studie tillgodosåg dessa behov, misslyckades man med att nå ut till äldre personer. Äldre personers synpunkter och åsikter kring välfärdsteknik saknas därmed fortfarande och vidare forskning behövs. I samtal med projektledare samt utifrån statistik på antalet besökare har man identifierat att både antalet äldre personer som besökt rummet och svarat var betydligt mindre än förhoppningen. Trots detta ger resultatet en input på hur man kan gå vidare i ett nästa steg, med inriktning på enbart äldre personer.

I samtal med projektledaren för AgeLab konstaterade författarna att det kan vara av relevans att som ett nästa steg genomföra kvalitativa intervjuer med äldre personer. Denna metod möjliggör en personlig kontakt, anpassning med följdfrågor. Vad som är viktig gällande en intervju är att kunna identifiera det väsentliga, att uppmärksamma upplevelser gällande välfärdsteknik, vilket eventuellt kan ha missats genom uteblivna svar i enkäterna. Det finns dock svårigheter även med kvalitativa intervjuer på grund av bland annat kommunikationssvårigheter och nedsatt kognition. Arbetsterapi kan ses som en möjlighet för att inkludera de äldre personerna, då AgeLabs

visningsrum har koppling till arbetsterapi i flera aspekter. Som tidigare nämnts, kan visningsrummet kopplas till den arbetsterapeutiska, pedagogiska modellen, vilken även setts ha en god inverkan i fråga om inspiration och kunskap om välfärdsteknik. Arbetsterapi handlar även mycket om delaktighet i aktivitet, vilket välfärdstekniken i visningsrummet syftar till. Med detta sagt, hade arbetsterapeuter kunnat ha en större roll i visningsrummet och dess besökare. Möjligheter för en mer djupgående arbetsterapeutisk intervention finns, där fokus hade kunnat ligga på att följa varje äldre besökare och deltagare genom hela processen och på så sätt skapa en tryggare miljö för klienten och således arbeta än mer klientcentrerat utifrån ett top-down-perspektiv. Arbetsterapeuten hade således haft möjlighet att se hela klienten, utifrån ett holistiskt synsätt och på så sätt skapa en bild av vad denne önskar och har för behov (13). Detta tillvägagångssätt innebär även möjligheten till fortlöpande kontakt och återkoppling från klienten, vilket underlättar för kontakten med klienten. Detta förhållningssätt i användandet av den pedagogiska modellen, kan öppna upp för möjligheter för den äldre personen att se nyttan med användandet av välfärdsteknik. Därigenom hade visningsrummet kunnat få en djupare mening om arbetsterapeuten hade kunnat följa den äldre personen och stötta denna i brukandet av välfärdstekniken i rummet. På så sätt tillgodoses även äldre personers rätt till stöd som ger de möjlighet att vara aktiva och delaktiga i samhället (12), och därigenom få chansen att se möjligheter med välfärdsteknik. Detta leder även till aktivitetsrättvisa för äldre personer, eftersom alla har rätt att delta i aktiviteter som skapar meningsfullhet (7).

En äldre person bor inte på ett äldreboende endast med anledning av ålder, utan för att denne inte klarar av att bo hemma på grund av någon form av fysisk eller kognitiv funktionsnedsättning (27). Om anhöriga till dessa äldre personer hade deltagit i studien hade resultatet kunnat se annorlunda ut då deras kunskap och perspektiv av den äldre personen involveras.

Tidigare forskning (10) menar att brister i utveckling av produkter, riktade mot äldre personer har kunnat identifieras, vilka hade kunnat uppmärksammas genom att de äldre personerna hade varit delaktiga i utvecklingsfasen samt fått testa produkten innan den färdigställs. AgeLabs visningsrum är placerat lokalt på ett äldreboende för att äldre personer lättare ska kunna delta och besöka rummet och på så sätt kunna ta del av utvecklingen av välfärdsteknik. Föreliggande enkätstudie identifierar dock ett misslyckande av att nå ut till dessa äldre personer och deras anhöriga. Av de totalt 96 personerna som fick förfrågan om deltagande i studien, bestod endast 16 % (n=15) av deltagarna utav äldre personer. Av dessa äldre personer var det endast en person (7 %) som valde att delta i föreliggande studie. Det kan finnas flera anledningar till att det inte var fler äldre personer som deltog. Några avgörande faktorer kan handla om informationen nådde dem eller om de förstod innebörden av vad ett besök och deltagande i visningsrummet skulle innebära. Andra faktorer som kan påverka deltagandet är funktionsnedsättningar som exempelvis syn, hörsel och kognitiv påverkan. Om dessa äldre personer och potentiella besökare inte kunde bli erbjudna stöttning i deltagandet, kan det i sin tur ha inneburit att deltagandet uteblev. Att använda visningsrummet och enkäten som en tydligare intervention och att arbetsterapeut därmed följer med genom processen hade i dessa fall kunnat underlätta för de äldre personerna att delta och således kunnat öka svarsfrekvensen.

Majoriteten av deltagarna instämde i hög grad i påståendena om både inspiration och kunskap, vilket tyder på en god möjlighet för implementering av välfärdsteknik i hemmet i framtiden. Utöver att den äldre personen ska vara intresserad och se nyttan med det, krävs även att hemmiljön har förutsättningarna för den mängd tekniska hjälpmedel som personen kan vara i behov av. Detta ställer i sin tur krav på bredband och uppkoppling (28), samt någon som har kunskapen för installation. Finns förutsättningarna för denna välfärdsteknik ökar möjligheten att

bo kvar hemma och “aging in place” är möjligt och (29) den äldre personen ökar chansen till bibehållandet av god hälsa. Den äldre personen måste även kunna hantera tekniken, vilket är varför det är viktigt att implementera tekniken i ett tidigt skede, speciellt när den är till för att underlätta för äldre personer som har en kognitiv påverkan. Genom tidig implementering möjliggörs inläring i ett tidigt skede, vilket underlättar dess integrering i vardagslivet (8).

Av kvinnorna som deltog i enkäten var det 41% (n=16) som svarade på den sista punkten och gav ytterligare synpunkter och av männen var det 20% (n=1). Flertalet av synpunkterna som gavs av de 17 deltagarna sammanställdes i positiv bemärkelse gällande visningsrummet. De sammanställda kategorierna går i linje med syftet av visningsrummet, ett exempel på relevansen av möjligheten att kunna testa välfärdsteknik på plats; “Mycket inspirerande och det känns gott att veta att man kan komma hit och titta”. Kommentarererna kan ses som en bekräftelse på att den arbetsterapeutiska pedagogiska modellen (13) är ett användbart verktyg som förmedlar kunskap och inspiration på ett effektivt sätt i förhållande till välfärdsteknik. Detta stödjer även att arbetsterapi är viktigt inom frågor som berör välfärdsteknik och äldre personers delaktighet.

Slutsats

Föreliggande studie visar på att AgeLabs visningsrum är ett bra sätt att ta till sig kunskap om, samt ger inspiration till att bruka välfärdsteknik. Den pedagogiska modellen kan således tolkas som ett relevant tillvägagångssätt som förmedlar kunskap på ett effektivt sätt. Då majoriteten av deltagarna var yngre, under 65 år, innefattar slutsatsen endast den populationen. Utifrån sammanställt resultat ses välfärdsteknik i hemmet som en stor del av framtiden och den kommande ålderdomen. Trots att föreliggande studie inkluderade äldre personer saknas deras åsikter gällande välfärdsteknik fortfarande och ytterligare forskning behövs.

Referenser

1. Sánchez VG, Anker-Hansen C, Taylor I, Eilertsen G. Older People's Attitudes and Perspectives of Welfare Technology in Norway. *J Multidiscip Healthc*. 2019;12:841–53.
2. Hwang P, Nilsson B. Utvecklingspsykologi. 3. uppl. Stockholm: Natur och kultur; 2011.
3. Shmotkin D, Shrira A, Eyal N, Blumstein T, Shorek A. The Prediction of Subjective Wellness Among the Old-Old: Implications for the “Fourth-Age” Conception. *J Gerontol Ser B*. 2014;69(5):719–29.
4. Larsson Ranada Å. Vardagsteknik och äldre personer. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur; 2015.
5. Socialstyrelsen. Velfärdsteknik inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården [Internet]. Socialstyrelsen; 2019 [citerad 11 mars 2020]. Tillgänglig vid: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/meddelandebland/2019-5-16.pdf>
6. Statistiska Centralbyrån. Störst folkökning att vänta bland de äldsta [Internet]. Statistiska Centralbyrån; 2018 [citerad 09 december 2019]. Tillgänglig vid: <http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningsframskrivningar/befolkningsframskrivningar/pong/statistiknyhet/sveriges-framtida-befolkning-20182070/>
7. Wilcock AA, Hocking C. An occupational perspective of health. 3. ed. Thorofare, NJ Slack; 2015.
8. Sveriges Arbetsterapeuter. Nära liv- Nära vård i en digital vardag [Internet]. Sveriges Arbetsterapeuter; 2018 [citerad 23 mars 2020]. Tillgänglig vid: <http://online.fliphtml5.com/tkwd/nndn/#p=1>
9. SBU. Digital teknik för social delaktighet bland äldre personer [Internet]. SBU; 2018 [citerad 20 mars 2020]. Tillgänglig vid: <https://www.sbu.se/sv/om-sbu/digital-teknik-for-social-delaktighet-bland-aldre-personer/>
10. Östlund B, Olander E, Jonsson O, Frennert S. STS-inspired design to meet the challenges of modern aging. Welfare technology as a tool to promote user driven innovations or another way to keep older users hostage? *Technol Forecast Soc Change*. 2015;93:82–90.
11. Sakellariou D, Pollard N. Occupational therapies without borders: integrating

- justice with practice. 2. ed. Edinburgh: Elsevier; 2017.
12. Erlandsson L-K, Persson D. ValMo-modellen: ett redskap för aktivitetsbaserad arbetsterapi. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur; 2014.
 13. Fisher AG, Nyman A. OTIPM: en modell för ett professionellt resonemang som främjar bästa praxis i arbetsterapi. Nacka: Förbundet Sveriges arbetsterapeuter; 2007.
 14. AllAgeHub. Om oss [Internet]. Göteborg: AllAgeHub; 2017 [citerad 06 december 2019]. Tillgänglig vid: <https://allagehub.se/om-oss/>
 15. Scandurra I, Blusi M, Dalin R. A Living Lab Method for Innovations to Increase Quality of Life for Elderly - A Pilot Case. I: Human Aspects of IT for the Aged Population Design for Aging [Internet]. Springer, Cham; 2015 [citerad 24 februari 2020]. s. 123–33. Tillgänglig vid: https://link-springer-com.ezproxy.ub.gu.se/chapter/10.1007/978-3-319-20892-3_13
 16. Bohlin Siversson S, Rångeby A-K. Undersökning av AllAgeHubs interaktiva miljö för välfärdsteknik som intervention [Internet]. Göteborg: Göteborgs Universitet; 2018 [citerad 05 februari 2020]. Tillgänglig vid: <http://hdl.handle.net/2077/56436>
 17. Henricson M. Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad. 2:a. uppl. Lund: Studentlitteratur; 2017.
 18. Björk J. Praktisk statistik för medicin och hälsa. 1. uppl. Stockholm: Liber; 2011.
 19. AllAgeHub. Ny test- och lärandemiljö för välfärdsteknik öppnar i Krokslätt [Internet]. Göteborg: AgeLab; 2019 [citerad 06 december 2019]. Tillgänglig vid: <https://allagehub.se/2019/07/05/ny-test-och-larandemiljo-for-valfardsteknik-oppnar-i-krokslatt/>
 20. Verklighetslabbet Stureby. Projekt på verklighetslabbet [Internet]. Stockholms Stad; 2017 [citerad 05 februari 2020]. Tillgänglig vid: <https://www.verklighetslabbet.se/projekt>
 21. Göteborgs Stads tidning. Robotkudde och röststyrd belysning visas på AgeLab [Internet]. Göteborg: Göteborgs Stad; 2019 [citerad 06 februari 2020]. Tillgänglig vid: <https://vartgoteborg.se/ovrigt/robotkudde-och-roststyrd-belysning-visas-pa-agelab/>
 22. Wahlgren L. SPSS steg för steg. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur; 2012.
 23. Trost J, Hultåker O. Enkätboken. 5. uppl. Lund: Studentlitteratur; 2016.
 24. Weber RP. Basic Content Analysis [internet]. 2:a uppl. Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc; 1990. [citerat datum 11 februari 2020]. Tillgänglig vid:

<http://methods.sagepub.com.ezproxy.ub.gu.se/book/basic-content-analysis/n1.xml>

25. Dahmström K. Från datainsamling till rapport: att göra en statistisk undersökning. 5. uppl. Lund: Studentlitteratur; 2011.
26. Statistiska Centralbyrån. Undersköterska är Sveriges vanligaste yrke [Internet]. Statistiska Centralbyrån. 2020 [citerad 19 mars 2020]. Tillgänglig vid: <http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/sysselsattning-forvarvsarbete-och-arbetstider/yrkesregistret-med-yrkesstatistik/pong/statistiknyhet/yrkesregistret-med-yrkesstatistik-20182/>
27. Seniorval.se. Äldreboende [Internet]. Seniorval.se; [citerad 23 mars 2020]. Tillgänglig vid: <https://seniorval.se/bra-att-veta/aldreboende>
28. Dagens Arena. Utredare: Teknik i äldreomsorgen kräver ökad samordning [Internet]. Dagens Arena. [citerad 25 mars 2020]. Tillgänglig vid: <https://www.dagensarena.se/innehall/utredare-teknik-aldreomsorgen-kraver-okad-samordning/>
29. Chippendale TL, Bear-Lehman J. Enabling "Aging in Place" for Urban Dwelling Seniors: An Adaptive or Remedial Approach? *Phys Occup Ther Geriatr*. 2010;28(1):57–62.

Bilaga 1

Enkät för besökare till AgeLab

Kvinna ☐

Man ☐

Annat ☐

Födelseår: _____

Jag som besöker AgeLab (kryssa ett alternativ):

1. Arbetar inom Göteborgs Stad eller motsvarande: ☐
2. Är anhörig: ☐
3. Är boende på ett äldreboende: ☐
4. Deltar på senioraktivitet under dagen, mötesplats, träffpunkt eller liknande: ☐
5. Är student: ☐
6. Övrigt: ☐

	1. Instämmer inte alls	2.	3.	4.	5.	6. Instämmer helt och hållet
a. Mitt besök på AgeLab inspirerar mig till att testa eller bruka välfärdsteknik (ett alternativ väljs):	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. Jag tycker AgeLabs visningsmiljö är ett bra sätt att förstå/ta till sig kunskap om välfärdsteknik. (ett alternativ väljs):	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer/synpunkter: _____

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Göteborgs
Stad